

EENIGE AANTEKENINGEN OVER EXOTISCHE LEPIDOPTERA

DOOR

P. C. T. SNELLEN.

(Hierbij pl. 5, B.)

I *Euploea Radamanthus* Fabr.

Alle schrijvers na Fabricius noemen deze *Euploea* «*Rhadamanthus*», ofschoon in de beschrijving, Entom. Syst. III, 1 p. 42 N. 127 de eerste «h» van dat woord duidelijk ontbreekt en in den Index de naam door Fabricius onveranderd werd gelaten. Welke reden de geleerden hebben gehad om ons vlindertje te verdoopen naar Z. M. Rhadamanthos, broeder van Minos en regter in den Tartarus, weet ik niet, maar eene geldige reden is er niet voor en dus zal het alleen uit pedanterie zijn geschied; de *Euploea* dient *Radamanthus* te heeten. Wel is waar bestaat er nog eene vroegere beschrijving van Fabricius die mede hier behoort (*Pap. Diocletianus*, Fabr., op. cit. p. 40 N. 118) waarover men zie Dr. Aurivillius, Entom. Tidskrift 1897, p. 141, doch deze betreft het wijfje en dus heeft die van den man (*Radamanthus*) de voorkeur als soortnaam.

De vlinder varieert overigens, als meer soorten van het genus, vrij sterk, ofschoon hij niet zeer verbreid is. (Nepaul, Sikkim, Tenasserim, Cochin-China, Malacca, Sumatra, Nias, Billiton, Borneo, Java). Dr. B. Hagen vermeldt haar (Jahrb. d. Nass. Vereins 49 (1896) niet van het tusschen Borneo en Java gelegen eiland Bawean. Dat dit sterk variëeren aan eenige schrijvers aanleiding

heeft gegeven, de onderscheidene lokale vormen als specifiek verschillende te beschouwen, is niet te verwonderen, vooral omdat men de hoofdverschillen in de witte binnenrandsstrepen der achtervleugels gelegen, dadelijk bemerkt, doch wie, zooals ik, gelegenheid heeft gehad om honderde exemplaren van *Raolamanthus* (althans mannelijke, wijfjes zijn veel zeldzamer) in het Leidsch Museum en in verschillende Nederlandsche collectiën te vergelijken, ziet ook al zeer spoedig dat alle vormen duidelijk en hoogst geleidelijk in elkander overgaan. Men kan ze dan ook gemakkelijk als volgt rangschikken. Ik moet echter opmerken dat ik thans niet van alle variëteiten wijfjes voor mij heb en dat dus onderstaande karakteristiek alleen voor de mannen geldt. Aan de wijfjes der verschillende variëteiten is het gemakkelijk te zien dat zij bijeen behooren.

- 1 Witte strepen bij den binnenrand der achtervleugels ten getale van zes, in de cellen 1 *a—c*, 2 en 3 ¹⁾, naauwelijks door het donkere aderbeloop gescheiden, die in cel 1*a* en 1*b* den staarthoek bereikende. Vele lichte stippen langs den achterrandsrand der vleugels, die der voorvleugels grootendeels wit. Aan den wortel van cel 3 der voorvleugels eene groote witte vlek, 70—75 mm. (♂) Var. A. *Ramsayi*

Moore.

Lep. Ind. I. p. 111

pl. 39 fig. 1, 1*a* ♂♀

(Nepaul, Sikkim).

- 2 Witte strepen bij den binnenrand der achtervleugels ten getale van vier of vijf, in de cellen 1*a—c* (en 2), door duidelijke donkere lijnen gescheiden, die in cel 1*a* en 1*b* ongeveer den staarthoek bereikende. Vele lichte stippen langs den achterrandsrand der vleugels,

1) De streep in cel 1*c* is dubbel.

die der voorvleugels grootendeels blaauw. Aan den wortel van cel 3 der voorvleugels eene witte stip, 65—73 mm. (♂)

Type.

(*Diocletianus* Dist.,
Rhop. Mal. p. 28,
pl. 4 fig. 4,5 ♂♀
Tenasserim, Malacca,
Cochin-China,
Sumatra).

- 3 Witte strepen bij den binnenrand der achtervleugels ten getale van drie of vier, in de cellen 1*a*—1*c*, soms nog een wit stipje aan den wortel van cel 2, de streep in cel 1*a* ontbrekende of tot verdwijning neigende. Alle witte strepen spits, niet langer dan drie vijfden van den binnenrand en door duidelijke donkere gescheiden. Lichte stippen langs den achterrand der vleugels ninder overvloedig; die der voorvleugels blaauw met witten kern. Aan den wortel van cel 3 der voorvleugels eene witte stip. 61—67 mm. (♂)

Var. *Alcidice*

Godart, Enc. Méth.

1 p. 180 (1819-23)

(*Thoosa* Hübn. Exot.)

(Java).

- 4 Witte strepen bij den binnenrand der achtervleugels ten getale van drie of vier, in de cellen 1*a* en 1*c*, de streep in cel 1*a* ontbrekende of tot verdwijning neigende. Alle witte strepen eenigszins stomp, vooral de tweede van cel 1*c*, niet langer dan de helft van den binnenrand en door duidelijke donkere gescheiden. Lichte stippen langs den achterrand der vleugels als bij variëteit B, vooral niet grooter.

Aan den wortel van cel 3 der voorvleugels eene
 (ook wel ontbrekende) witte stip; 60—67 mm. Var.C. *Lowei* Butl.
 (Journ. Linn. Soc.
 of London XIV p.
 294 (1878).
 (Borneo).

- 5 Witte strepen bij den binnenrand der achter-
 vleugels ontbrekende of slechts door een of
 twee flauwe sporen aangeduid. Lichte stippen
 langs den achterrands der vleugels als bij
 variëteit B. Hoogstens eene fijne witte stip aan
 den wortel van cel 2 der voorvleugels. 46—57
 mm. (♂). var. D. var. *Niasica*
 Snell. Tijds. v. Ent.
 27 p. 81 (Verslag)
 (1883) (Nias).

De laatste variëteit is wel de vreemdste en inderdaad aanleiding
 gevende tot het aannemen eener afzonderlijke, alleen op Nias voor-
 komende soort. Ik zag echter te Leiden exemplaren waarbij ten
 minste twee of drie duidelijke beginselen van de witte binnenrands-
 strepen der achtervleugels vertoonen en ook in de collectie van de
 Poll. Veel komen zij wel niet voor (1 of 2 op 100 exemplaren),
 maar toch genoeg om te doen zien dat deze *Niasica* slechts eene
 variëteit is. De variëteit D werd ook, als *Emploea Maasseni*, ge-
 publiceerd door den heer G. Weymer, Stett. Ent. Zeit. 1885, p. 260,
 pl. 1 f. 3 en later nog eens, als *Danisepe Niasana*, door Swinhoe,
 in de Ann. and Mag. of Nat. Hist. 6 Ser. XII p. 254 (1893).

Naar bovenvermelde kenmerken zijn nu de lokale variëteiten
 van *Radamanthus* vrij goed te scheiden en doorgaande wel altijd
 herkenbaar; overgangsexemplaren komen evenwel overal voor, of-
 schoon spaarzaam, ik zag die ook van den type op de variëteit B
 en van deze op C.

Ik heb geene groote verwachting van de ontdekking van nieuwe
 lokale variëteiten en dus zal de synonymie althans bij deze soort

wel tot staan zijn gekomen. Mogt het echter wel gebeuren, dan zou ik wel aanbevelen, de nieuwe variëteiten naar de vindplaatsen te benoemen, liever dan naar in de Entomologie bijna onbekende personen zooals b. v. de variëteit van Borneo.

De heer Moore, die het genus *Euploea* in een aantal, eigenlijk alleen op mannelijke kenmerken, gevestigde genera verdeelde, plaatst *Radamanthus* in zijn genus *Danisea*, (Proc. Zool. Soc. of London 1883 p. 296).

2. *Hestina Oberthuri* Leech. Pl. 5 B. fig. 5, *a* en *b*.

Door Leech is in deel 23 (1890), van het Tijdschrift de Entomologist op pag. 32 eene *Hestina Oberthuri* van China en Thibet beschreven en afgebeeld in de Butterflies of China etc., p. 147 pl. 20 fig. 7 (1893), die door Moore, Lepidoptera Indica II p. 38 (1896), zonder aarzelen is geplaatst in zijn genus *Parhestina*, als verwante van *Persimilis* Westwood. Eenige woorden over dit genus *Parhestina* mogen voorafgaan. Het genus *Parhestina* is hetzelfde als mijn genus *Diagora*, Tijdschr. v. Ent. 37 p. 67 (1894), dat ook wel erkend wordt door den heer Moore, maar dat hij verdoopt, omdat *Diagora* reeds als naam van een synonym van eene der soorten voorkomt en buitendien de naam »*Diagoras*» reeds vroeger werd gebezigd. Iedereen zal inzien dat beide argumenten onvoldoende zijn en dus zal het genus wel *Diagora* dienen te blijven heeten. Ik zeide dat *Oberthuri* door den heer Moore zonder aarzelen als eene verwante van *Persimilis* is beschouwd en inderdaad, teekening en kleur zijn zóó overeenkomstig bij beide dieren dat men tot het aannemen van zulk eene verwantschap al zeer ligtelijk geraakt. Toen Mr. Piepers dan ook verleden jaar voor onze collectie een exemplaar van *Oberthuri* medebragt, hem door den heer Oberthür geschonken, was ik zeer geneigd om Moore's opvatting voor juist te houden. Door kleur en teekening herinnert *Oberthuri* sterk aan *Hestina Nama* Dbd., *H. Mimetica* Butl., *H. Carolinae* Snell. en aan *Diagora Persimilis* Westwood. Een nader onderzoek der generieke kenmerken van den vlinder deed mij echter tot andere gedachten komen en het bleek mij, dat *Oberthuri* in het geheel

niet als eene verwante van de genera *Hestina* en *Diagora* kan worden beschouwd en wel om de volgende reden:

Een gewichtig kenmerk bij de Classificatie der Nymphalidae is gelegen in de plaats waar de zoogenaamde praecostaalader der achtervleugels ontspringt, namelijk hetzij vóór, juist tegenover of voorbij de plaats waar de costaal- en subcostaalader (voorrand der middencel) zich van elkander afscheiden. Felder is de eerste geweest die het belang van dit kenmerk heeft ingezien, zie »Ein neues Lepidopteron aus der Familie der Nymphaliden (1861) en Herrich-Schäffer heeft zich met Felders opvatting vereenigd (Corr. Blatt des Zoöl.-Mineral. Vereins zu Regensburg 18 (1864) p. 105. Het is ook inderdaad een zeer gewichtig kenmerk, ik heb dit steeds zoo bevonden en daarom verwonderde het mij zeer dat Schatz, in de Familien und Gattungen der Tagfalter bij de bewerking der Nymphaliden, het niet heeft gewaardeerd, maar voor de verdeeling dier familie in groepen en genera met kenmerken voor den dag komt die geheel onvoldoende, ja ongerijmd zijn, b.v. de aan de rupsen ontleende. Ik zal over dat werk thans niet verder spreken maar alleen opmerken dat het mij zeer teleurgesteld heeft en dat het wel achterwege had kunnen blijven. Wat aangaat de bespreking van het genus waarin *Hestina Oberthuri* Leech moet worden geplaatst, zal ik mij dan ook liever aan Felder en Herrich-Schäffer houden. Iedere Classificatie die gebaseerd is op de eerste toestanden der dieren, op inwendige, alleen bij ontleding te constateeren kenmerken of op die, welke slechts aan ééne sekse eigen zijn, is in beginsel verkeerd en kan hoogstens hetzij als eene voorloopige worden geduld, of moet wat de strikt anatomische aangaat, althans bij de Insekten, als geheel verwerpelijk worden beschouwd.

Bij de genera *Hestina* en *Diagora* (*Parhestina*) nu, ontspringt de praecostaalader der achtervleugels voorbij de plaats waar costaal- en subcostaalader zich van elkander afscheiden. Dit is gemakkelijk, met eene gewone loupe, zonder bevochtigen met terpentijn of ontschubben, te zien. Even gemakkelijk kan men constateeren dat bij *H. Oberthuri* de praecostaalader ontspringt, juist tegenover de plaats waar de beide genoemde hoofdaderen zich van elkander af-

scheiden, (zie pl. 5 B fig. 5, bij *a*.) De soort behoort dus te huis in afdeeling II van Herrich-Schäffer's Analytische tabel der Nymphaliden-genera (Correspondenz-Blatt des Zool.-Miner. Vereins zu Regensburg 1864 p. 110): «Die Subcostalis und Costalis der Hinterflügel laufen bis zum Ursprung der Praecostalis dicht an einander; diese entspringt gerade der Stelle gegenüber wo sich die Subcostalis in sanfter Krümmung von der Costalis entfernt. Ast 8 der Vorderflügel in den Saum» en, daar de middencel der achtervleugels open is (die der voorvleugels is door eene duidelijke dwarsader gesloten), de aderen 7—9 (niet 7—10) der voorvleugels gesteld zijn en men op de onderzijde der achtervleugels geene ringvormige figuren in de middencel ziet, komt men tot Herrich-Schäffer's sectie «*b*», de genera *Limenitis*, *Pandita* en *Heterochroa* bevattende. Herrich-Schäffer heeft die drie genera in de tabel niet verder gekarakteriseerd. Wat *Heterochroa* betreft, zegt hij bij de nadere toelichting zijner genera, l. c. p. 130. «Von *Limenitis* weiss ich *Heterochroa* nicht zu trennen, doch lassen sie sich vereinigt in mehrere Gruppen sondern». Daar ik van *Heterochroa*, dat een geheel Amerikaansch genus is, slechts een paar soorten bezit, wil ik deze kwestie onbehandeld laten maar wat *Pandita* betreft, opmerken dat bij dit genus ader 9 der voorvleugels voorbij de helft van den steel van 7—9 ontspringt, bij *Limenitis* er voor. Zeer scherp is de afscheiding echter niet en dus zou het mij niet verwonderen wanneer men later ook *Pandita* met *Limenitis* vereenigde.

Wat nu *Oberthuri* aangaat, zoo is zij, volgens het aderstelsel eene geheel typische *Limenitis*; ader 9 der voorvleugels ontspringt uit een derde van den steel van 7—9. Ook wanneer men den vlinder met de alom bekende *Limenitis Populi* vergelijkt, ziet men in de palpen, oogen, sprieten of pooten geen verschil. De aanleg der teekening wijkt echter af. In plaats van den bij *Limenitis* zoo gewonen gebroken lichten dwarsband der voor- en de een of twee met den achterrand parallele lichte dwarsbanden der achtervleugels, ziet men bij *Oberthuri* witte (donker bestoven) langsstrepen in de cellen en eene rij witte stippen langs den achterrand der

vleugels, juist in den trant der genoemde soorten van *Hestina* en *Diagora*. Deze afwijking in de teekening is wel belangrijk, maar reeds bij *Limenitis Cottini* Oberthür zie ik eene aanduiding van iets dergelijks.

Op bijgaande plaat is het aderstelsel der achtervleugels van *Diagora* en *Limenitis* afgebeeld. Daaruit blijkt, zooals ik hierboven opmerkte, dat bij *Diagora* de praecostaalader (zie Fig. 5 bij *a*) ontspringt, voorbij de plaats waar de costaal- en subcostaalader (voorrand der middencel), zich van elkander afscheiden.

Men zal dus wel kunnen aannemen dat *Oberthuri* Leech in het genus *Limenitis* moet worden geplaatst.

Wat de voorvleugels betreft, zoo moet nog opgemerkt worden, dat bij *Diagora Mimetica*, de aderen 3 en 4 uit één punt ontspringen en de dwarsader tusschen 5 en 6 buitenwaarts schuin is terwijl bij *Oberthuri* 3 en 4 zijn gescheiden en het bovengedeelte der dwarsader regtstandig is even als bij *Limenitis Populi*.

3. *Nyctemera Ludekingii* Voll. Pl. 5, B, fig. 1.

Door Dr. Snellen van Vollenhoven is in deel I van het Nederlandsch Tijdschrift voor de Dierkunde, uitgegeven door het Genootschap *Natura Artis Magistra*, in 1863, eene Bijdrage tot de kennis van het vlindersgeslacht *Leptosoma* Boisd. (= *Nyctemera* Hbn.) gepubliceerd, waarin verschillende nieuwe soorten zijn beschreven. Die «Bijdrage», uitgegeven in een weinig verbreid en bovendien algemeen zoölogisch Tijdschrift, is zeer weinig bekend geworden, zoo zelfs, dat de namen der, bovendien niet afgebeelde, nieuwe soorten wel eens als namen «in litteris» werden beschouwd. Eene van deze is N. 24 der Bijdrage, *Lept. Ludekingii* Voll., eene zeer karakteristieke soort, waarvan den auteur slechts een enkel exemplaar, zonder kop, ten dienste stond; welk voorwerp zich thans in de verzameling van het Leidsch Museum bevindt.

De beschrijving in de Bijdragen is uitvoerig en met zorg vervaardigd maar toch eenigszins onklaar, omdat de teekening bij dezen vlinder vrij verward en onduidelijk is. Ook is de vergelijking met eene *Pieris* niet gelukkig; het is aan sommige soorten van het

Geometriden-genus *Abraxas*, vooral Indische, dat deze *Nyctemera* inderdaad herinnert. Het aderstelsel verwijst ons echter dadelijk naar de *Lithosiden*. Indien ergens, dan ware hier eene goede afbeelding tot behoorlijke kenbaarmaking der soort een vereischte geweest. Een fraai, frisch exemplaar (wijfje) van *Ludekingii* ten geschenke ontvangen hebbende van Dr. Dohrn te Stettin, die het in Deli, op Sumatra, waarschijnlijk in de hoogere streken ving, meen ik van dit geschenk niet beter partij te kunnen trekken, dan door nu voor eene goede afbeelding, naar eene voor mij door Dr. Henri W. de Graaf te Leiden vervaardigde teekening te zorgen. Het origineel der beschrijving in de *Bijdrage*, stellig reeds wat verlept toen Snellen van Vollenhoven het in handen kreeg, is er, ofschoon zeer goed geconserveerd gebleven, toch niet frisscher op geworden en dus voor eene afbeelding minder aanbevelenswaardig.

Voor de beschrijving naar de «*Bijdragen*» verwijzende, wil ik hier echter de Latijnsche diagnose herhalen. Zij luidt aldus:

«*L(ept.) flavum nigrovarium; alae anticae albae, costa, limbo, venis, fascia sinuata maculaque fuscis; posticae albae, maculis tribus discalibus margineque dentato fuscis.*»

Ik merk nog op dat de aanhef der diagnose op het ligchaam van den vlinder slaat. Dit is geel, zwart geteekend. Uit den term «*fuscis*» voor de vlingelteekening blijft m. i. al dadelijk dat het exemplaar niet zeer frisch meer was; ik zou die teekening liever zwart (*niger*) noemen.

Het origineel was van Sumatra, waarschijnlijk uit de Padangsche hovenlanden. Van Java ken ik deze soort niet, maar in het Pommersehe Museum bevindt zich ook een exemplaar uit Noord-Borneo, van den Kini-Baloe, dat in niets van de Sumatranen verschilt.

Ludekingii schijnt eene vrij zeldzame soort, hetgeen haar dan ook wel voor synonymen heeft behoed. Misschien is *Tryptheromera Zerenoïdes* Butler, *Ann. and Mag. of Nat. Hist. Ser. V, p. 380* (1881) ook van Sumatra, er een, maar ik kan het niet zeker zeggen. Van *Ludekingii* zag nog eene beschrijving in de *Annales de la Soc. Ent. Belge* 33, p. XXVI (1889), door den heer Heylaerts, het licht.

Dat de generieke naam *Leptosoma* niet in aanmerking kan komen, als zijnde vóór Boisduval meermalen verbruikt, is wel bekend.

4. *Nyctemera Kinibalina* Staud. Pl. 5, B. fig. 2 (♂).

Ook deze *Nyctemera* is geene nieuwe soort, maar daar ik een fraai paar van Dr. Staudinger ontving, wenschte ik de gelegenheid te baat te nemen dat Dr. de Graaf ook van haar eene afbeelding wilde maken om deze hierbij het licht te doen zien en tevens *Kinibalina* te vergelijken met de naverwante, maar m. i. toch goed onderscheiden *N. Sumatrensis* Heylaerts, beschreven in *Compt. rend. des Séanc. de la Soc. Ent. Belge* 34 p. 17 (1890), maar nog niet afgebeeld.

Kinibalina behoort tot de grootere soorten van het genus, de voor mij staande man heeft eene vlugt van 40, het wijfje van 42 mm. De sprieten zijn bij den man lang gebaard, bij het wijfje ook, maar korter, met getand puntvierde en zwart gekleurd. Palpen, kop en halskraag zijn zwart, fijn geel geboord, de thorax, rug en schouderdeksels ook zwart, fijn wit gerand. Achterlijf met lichtgrijzen rug en witte buikhelft. Over het midden van den rug loopt eene rij zwarte streepjes, tusschen welke de achterranden der ringen witter zijn, waardoor de streepjes dan ook meer uitkomen. Ook de zijden zijn met eene reeks zwartgrijze stippen geteekend, de witte buik met twee rijen en de laatste achterlijfsring is geel. Voorvleugels dof zwart, iets vaal, met fijn witten binnenrand en zes fijne iets geelachtig witte stralen uit den wortel tot twee vijfden, op de hoofdaderen en in cel 4b en in de midden-cel. Op drie vijfden ziet men een witten dwarsband die tot in cel 4b langzaam versmalt, dan opeens sterk en ook regter wordt, terwijl hij bij ader 1 eindigt. Franje als de vleugel. Achtervleugels en franje wit, met eene grootere zwarte vlek die de vlengelpunt beslaat en vier ongeveer ovale op de einden der aderen 2—5.

De onderzijde der vleugels vertoont ons ongeveer eene herhaling der bovenzijde, met meer vervloeiide wortellijnen en dwarsband der voorvleugels en eene afgebroken zwarte lijn langs den voorrand der achtervleugels. De pooten en borst zijn grijs, iets lichter geteekend.

Het vaderland dezer soort is Noord-Borneo (Kini-Baloe).

Wat nu *Sumatrensis* aangaat, waarvan ik vier exemplaren voor mij heb, van Sumatra, uit de Pacangsche bovenlanden en de Battak-landen, boven Deli, zoo is deze merkbaar kleiner (31—36 mm.). Sprieten, kop en thorax als bij *Kinibalina*, het achterlijf met zwartgrijsen rug en bij de voor mij staande exemplaren fijn wit gerande ringen en witte zijdelijn, de buik wit met twee rijen zwarte stippen. De laatste ring is zwartgrijs, slechts aan het eind geel. Op de voorvleugels, die ook vaal, dol zwart zijn, ziet men mede zes lichte wortelstralen, maar ze zijn duidelijk, geel en langer, daar zij, zoo als de heer Heylaerts aanteekent tot (of bijna tot) den witten dwarsband doorloopen. De binnenrand is niet wit, maar ook zwart. Witte dwarsband smaller, aan de buitenzijde rond gegolfd en bijna dadelijk voorbij ader 2 ophondende. De achtervleugels zijn wit, met meer, en meer samenhangend, ook wortelwaarts gelijkmatiger begrensd zwart om de vleugelpunt dan bij *Kinibalina*; het strekt zich naar onderen tot iets voorbij ader 4 uit. Daaronder ziet men drie of vier zwarte stippen.

Ik houd *Kinibalina* voor eene, van *Sumatrensis* in de nader aangeduide punten verschillende goede soort, niet voor eene variëteit.

5. *Drepana Cyanocera* m. nov. spec. Pl. 5, B, fig. 3.

Een man van 35 mm.

Deze nieuwe *Drepana*, waarvan het voor mij staande exemplaar zeer gaaf en frisch is, onderscheidt zich bijzonder door den glanzig staalblaauwen (iets groenachtigen) schaft der tot aan het eind dubbel bruingeel gebaarde sprieten. Palpen en aangezigt bruingeel, eenigszins grijs beschud. Halskraag donkerder, okerbruin.

De grondkleur der bovenzijde van lijf en vleugels is een iets grijsachtig, wat bleek leengeel, zonder einigen glans, behalve een flauwen op de voorrandshelft der achtervleugels. Voorrand des voorvleugels met vijf bruine vlekken, ook de voorrand der middencel en de aderen in de vleugelpunt (zoo mede de binnenrand dier cel een weinig), donker beschud. Op ruim een derde van den vleugel ziet men de eerste dwarslijn, zij is loodregt, ongegolfd.

De tweede ontspringt nabij de vleugelpunt en loopt iets schuin; zij is mede ongebogen, niet gegolfd. Langs hare buitenzijde loopt van af ader 5 eene grijze schaduwstreep; daarachter ziet men vijf fijne zwarte stippen, op de ongebogen vleugelpunt eenige bruine streepjes en de franjelij n is van de vleugelpunt tot ader 3 donkerbruin. Dwarsader met een fijn bruin streepje.

Achternvleugels onder de matglanzige voorrandshelft met een bruin dwarslijntje bij den wortel, eene dikkere lij n met eene flaauwe, dunne grijze er achter op drie vijfden en drie donkere stippen op den achterrand.

Franje als de vleugels, in het midden met grijze spits. De onderzijde der vleugels is grijs, met smal bruingelen voorrand der voorvleugels, iets bleekere voorrandshelft der achternvleugels en uiterst flaauwe, donkerder aanduiding van de dwarslijnen der bovenzijde.

Borst, buik en pooten als de onderzijde der vleugels, de buitenzijde der pooten zwartgrijs, de middenscheenen met twee, de achterscheenen met vier sporen.

Later, wanner ik een tweede exemplaar mag ontvangen, zal ik opgeven hoe het beloop van de aderen 10 en 11 der voorvleugels is.

Java, Preanger, ongeveer 5000 voet. P. T. Sythoff.

6. *Milionia Zonea* Moore. Pl. 5, B, fig. 4 (var. ♀).

Deze fraaije Geometride is door den heer Moore in de Proc. of the Zool. Soc. of London 1872 p. 569, uit Indie beschreven en een Sumatraansch voorwerp naar eene teekening van Mr. Brants afgebeeld in de Reis door Midden-Sumatra, Lepidoptera pl. V, fig. 3 (1880). Die afbeelding is kennelijk maar vrij hard en geeft eene slechts middelmatige reproductie der teekening, die uitstekend schoon mogt worden genoemd

Als naverwante soort werd later door den heer Butler beschreven. *Milionia Pyrozonis* (Ann. and Mag. of Natural History 5 Ser. XII p. 107 enz. (1883), afgebeeld in: Waterhouse, Aid. pl. 183 fig. 2 (1889), zich onderscheidende door dubbel zoo breede, daarbij oranje-okergeel in plaats van vermiljoenrood gekleurde teekening.

Deze *Pyrozonis* wordt door den heer Hampson, Moths of India als eene variëteit van *Zonca* beschouwd en wel teregt, zooals mij bleek uit een door Dr. Buttikofer op Borneo gevangen mannetje, dat zich op het Leidsch Museum bevindt en juist den overgang op den type vormt in den vorm der teekening, wier kleur iets levendiger oranjegeel is dan bij *Pyrozonis*, waarvan ik een exemplaar van den auteur ontving.

Van eene tweede, iets meer afwijkende variëteit van de Loe-Choe-eilanden, ten zuiden van Japan gelegen, ontving Mr. Piepers van den heer Oberthür te Rennes een paartje. Deze variëteit onderscheidt zich van den type (zie de bovenvermelde afbeelding in de Sumatra-reis), door zwarte, slechts iets blaauwachtige grondkleur der bovenzijde en helder okergele kleur van den dwarsband der voor- en den achterrand der achtervleugels. Aan de vleugelwortels ziet men eenige fijne groenachtig staalblaauwe stralen op de hoofdaderen. Zij is door Druce als eene afzonderlijke soort beschreven in deel XXV (1888—89) p. 62 van het Entom. Monthly Magazine onder den naam van *Pryeri* Druce maar verschilt stellig niet specifiek van *Zonca*. De bouw van sprieten en pooten is ook volmaakt dezelfde. Ik geef hierbij eene afbeelding naar een wijfje.

7. *Omiza Simplaria* n. nov. spec.

Twee mannen van 36—37 mm.

Deze soort behoort wel tot hetzelfde genus als de door mij in Midden-Sumatra, Lepidoptera p. 57 (1880, niet 1887) beschreven *Strigularia*, die ook op Java voorkomt (collectie van Dr. Pagenstecher te Wiesbaden), maar die in ieder geval uit het genus *Plutodes* Guenée behoort te worden verwijderd. Tot welk genus deze beide soorten definitief moeten worden gebracht, is voor mij nog geheel onzeker en daarom wil ik deze kwestie thans onbesproken laten. De vleugelvorm is bij *Simplaria* dezelfde als bij *Strigularia*, namelijk de voorvleugels met even spitse punt als de in het bovengenoemde werk op pl. IV fig. 13 afgebeelde *Plutodes Centraria*, maar de achtervleugels niet met bijna vlakken achterrand, zooals daar, maar op ader 4 iets hoekig en ook met duidelijke

lijker punt en staarthoek. Het aderstelsel is zooals t. a. p. van *Strigularia* beschreven, waarbij ik echter nog aanteekenen wil, dat de smalle aanhangcel der voorvleugels op den voorrand der middencel, één mm. voor hare spits is geplaatst en dat ader 5 der achtervleugels, hoewel zeer duidelijk, toch nog iets dunner is dan de andere aderen. Palpen en sprieten zijn als bij *Strigularia*, ook de pooten, vooral het achterpaar. Het achterlijf is zoo lang als de binnenrand der achtervleugels.

Kop, palpen, sprieten, bovenzijde vanlijf en vleugels zijn bij *Simplaria* bleek, grijsachtig rood, zeer effen, eenkleurig en dof, de oppervlakte der vleugels is zeer gelijkmatig geteekend met zeer fijne, gegolfde grijsachtig witte, vrij onduidelijke dwarslijntjes en met twee *zeer* flauwe, gegolfde, slecht begrensde, iets donkerder dwarsstrepen op een derde en twee derden der vleugels geplaatst, waarvan de tweede op de aderen met enkele fijne zwarte stippen is geteekend. De voorrand der voorvleugels is tot aan de punt smal donker paarsgrijs, niet scherp begrensd, de dwarsader der achtervleugels heeft eene fijne maar scherpe zwarte stip en de franjelij n is haarfijn, weinig donkerder.

Onderzijde der vleugels roodachtig zemelkleurig geel, ongeteekend, iets glanzig. Franje als de vleugels, ongeteekend. Borst, buik en pooten als de onderkant der vleugels.

Sumatra (Deli) Schagen van Leeuwen, (mijne collectie). Java (collectie Pagenstecher). Komt ook op Borneo voor.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN.

Plaat 5, B.

Fig. 1.	Nyctemera	Ludekingii	Voll.
» 2.	»	Kinibalina	Staud.
» 3.	Drepana	Cyanocera	Snell.
» 4.	Milionia	Zonea	var. Pryeri Druce.
» 5a.	Limenitis	Oberthuri	Leech.
» b.	Diagora	Persimilis	Westw.